

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi és kertészeti kultúrákban 2026.08.13.

A múlt héten folytatott a meleg, aszályos időjárás országszerte. Csapadék csak elszórtan alakult ki, legfeljebb 10-20 mm mennyiség hullott, de a legtöbb területen még a frissítő hatására sem számíthattunk.

A hőmérsékleti értékek újra emelkedtek, legalábbis a nappali maximumok (35,0-38,0 °C), míg az éjszakai lehűlés (különösen az időszak második felére) már jelentősebb volt (10,0-14,0 °C), így a nagy napi hőingás (az éjszakai lehűlés által) enyhített némiképp a hőérzetet.

Az aszály tünetei tovább fokozódtak: a növények fonnyadása, felszáradása, idő előtti öregedése, érése, a napégés, tömeges gyümölcshullás általánosan tapasztalható jelenség a szántóföldi, kertészeti és gyümölcskultúrákban.

Őszi vetésű növények tarlói

Az őszi vetésű növények **tarlóinak hántása** még mindig folyamatban van, a szárazság miatt sok esetben késik. **Gyomosodásuk** nagyon változatos képet mutat, míg egyes területeken alig látni gyomokat, sőt az árvakelések is gyengén kelnek, hervadnak, száradnak, addig másutt a parlagfű és a fenyércirok jelentős mértékű gyomosító hatása tapasztalható.

A tarlókon a **mezei pocok** populációja sem emelkedett, vélhetően a szárazság miatt kialakult táplálékhiány következtében.

KUKORICA

Kukoricában tovább erősödtek az aszálytünetek, már a kedvezőbb fekvésű dunántúli területeken is. A növényállomány fonnyadása, felszáradása a csövek lefelé fordulása általánossá vált.

A **kukoricamoly** második nemzedékének rajzása folyamatos, de alacsony szintű (2-4 db imágó/csapda/4 nap). Újabb kártételek egyelőre nem láthatóak.

Ezzel szemben a **gyapottok bagolylepke** imágóinak száma ugrásszerűen megemelkedett (Zala vármegye: 72 db csapda/hét), még ott is ahol az első nemzedék nem vagy csak észlelési szinten fordult elő. A gyapottok bagolylepke kártétele házikertben is gyakoribbá vált pl.: paprikán, paradicsomon de már muskátlin is megtalálhatók a kisebb-nagyobb lárvák és kártételük.

Kukoricában elsősorban a még valamennyire zöld állományokban, korai viaszérésű csöveken várható a lárvák kártétele, melynek nyomán újabb gombafertőzések alakulhatnak ki. A kártevő elleni esetleges beavatkozás a jelenlegi száraz körülmények, a felszáradt állományok és a gazdaságossági szempontok miatt átgondolandó.

A korábban megjelent kisebb-nagyobb **fuzárium**, illetve **penicillium** telepek nem terjedtek tovább jelentősen. Nagyobb arányú fellépésük csapadék vagy párásabb időjárás esetén várható.

A **kukoricabogár** egyedszáma csökkent a területek nagy részén a csapdafogások alapján (36-50 db imágó/csapda/hét), de a párosodás, tojásrakás folyamatos. Mivel eső nem volt, a talaj alacsony nedvességtartalma (15-25 cm mélyen ~10-15 V/V%), tömörödöttsége miatt a tojásrakás sikeressége kérdéses. Míg a lazább szerkező talajokon van esélye a kártevőnek a tojásokat mélyebbre helyezni, addig a repedésekkel szabdalta, kemény talajon már kevésbé.

A **takácsatkák** továbbra is fellelhetők a még zöld felülettel rendelkező állományokban, védekezés azonban már nem javasolt ellenük.

NAPRAFORGÓ

Napraforgóban tovább fokozódtak az aszály tünetei, már a dunántúli területeken is intenzív felszáradás jellemző. Egy-egy táblán észlelhetők alternária tünetek a tányéron, illetve alacsony szinten, elszórtan a szürkepenész is jellemző, de elsősorban a korábban valamely okból sérült tányérokon.

A gyapottok bagolylepke lárváinak gyenge kártétele még mindig megfigyelhető, de összességében nem jelentős.

Sáskák

A **sáskák kártétele tovább terjed**, és a korábban kialakult gócterületek mellett újabb területeken is fokozódó jelenlétük tapasztalható. A rendkívül száraz körülmények között a természetes növénytakaró folyamatos pusztulása miatt egyre kevesebb zöld táplálék áll rendelkezésükre, ezért a még életképes növényállományok veszélyeztetettsége tovább nő.

Az **olaszsáska** (*Calliptamus italicus*), a **barbársáska** (*Calliptamus barbarus*), a **marokkói sáska** (*Dociostaurus maroccanus*), a **rövidnyakú sáska** (*Dociostaurus brevicollis*) és a **közönséges tarlósáska** (*Chorthippus brunneus*) jelenléte továbbra is számottevő. A kártétel különösen a még zöld, alacsony növésű kultúrákban és a zöldségtermesztő területeken jelentős (1-2. fotó).

A kialakult helyzetben a sáskagócok felderítése és folyamatos nyomon követése továbbra is kiemelt jelentőségű, mivel a növénytakaró gyors pusztulása mellett minden fennmaradó zöld növényállomány fokozott veszélynek van kitéve (Tunyoginé Búzás Ilona).

1-2. fotó: Sáska kártétel sárgarépában (Fotó: Tunyoginé Búzás Ilona-Csongrád-Csanád vármegye))

KERTÉSZETI KULTÚRÁK

Gyümölcsösökben folytatódott a főleg szárazság miatti (másodsorban kártételből eredő) gyümölcshullás.

Almában a **monília**s gyümölcsrothadás tünetei nem erősödtek, újabb gyümölcsbarnulások elsősorban a kártételek (pl. almamoly) nyomán jelennek meg. A kórokozó sporulálása a száraz körülmények miatt egyelőre nem jellemző. Folyamatos, szakaszosan erősödő egyedszámú az **almamoly** rajzása (15-35 db imágó/csapda/4 nap). Alacsony szintű az **almalevél-sátorosmoly**, a **lombosfa-fehérmoly** jelenléte, valamint az **almalevél-aknázómoly** rajzása a csapdafogások alapján.

Szilvában folytatódott, helyenként magas egyedszámban tapasztalható a **szilvamoly** (120-140 db imágó/csapda/hét) repülése. A különböző fajták érése folyamatos, ezért a védekezések elvégzése ennek függvényében történjen.

Őszibarackban a **keleti gyümölcsmoly** és a **barackmoly** rajzása is tapasztalható, nagyon változó egyedszámokkal (15-70 db imágó/csapda/hét). A kelő lárvák ellen a védekezés javasolt a későbbi fajtákban.

Szőlőben a **szőlőperonoszpóra** és **szőlő lisztharmat** jelentősége továbbra is csekély. Egyelőre a lombozaton is csak legfeljebb észlelési szinten találkozhatunk a betegségekkel.

Egyre gyakrabban és intenzívebben jelennek meg a **fitoplazma** tipikus tünetei az ültetvényekben. A fertőzött tőkék le-,majd kivágásával ne késlekedjünk, hogy megakadályozzuk ezzel is a betegség terjedését.

Az érés miatt már permetezetlen ültetvényekben folyamatos és emelkedő számú az amerikai **szőlőkabóca** imágóinak rajzása (15-40 db imágó/csapda/3 nap). Emellett az elhanyagolt területeken vagy a minimális gondozásban de permetezésben alig részesített területeken a duplájára, háromszorosára is emelkedhet az egyedszám a gondozott ültetvényekhez képest.

A karantén státuszú fitoplazma és annak vektora elleni védekezés helyi szinten előírt gyakorlatát alkalmazzuk és maradéktalanul tartjuk be az ültetvények megmentése érdekében!

Dióban a múlt héten csökkenő tendenciát vett fel a **nyugati dióburok-fúrólégy** rajzása. A kihelyezett sárgalapok 35-50 db imágó/csapda/hét mennyiségben fogták a kártevőt. A tojásrakás folyamatos, a csökkenő egyedszám ellenére az újabb védekezés időszerű és javasolt!

Tűh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén (Szokolczai Soma), Csongrád-Csanád (Tunyoginé Búzás Ilona), Hajdú-Bihar (Gálóczi-Tömösváry Róbert), Jász-Nagykun-Szolnok (Pintér Imre), Komárom-Esztergom (Abdai Éva) és Zala vármegyei (Tűh Annamária) Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.